

TABOR PREŽIVETJA RENČE

OBČINA RENČE-VOGRSKO

ŽUPANOVA BESEDA

Skozi samo evolucijo človeka smo se naučili, kako živeti z naravo. Stoletja kasneje pa smo pozabili, kako je živeti v sožitju z njo. Kako brati njene znake, jo spoštovati in izkoristiti njene darove. Včasih je narava zelo kruta, ampak je v večini primerov kot mati, ki ima rada svoje otroke in jih uči o življenju, če se ji le posvetimo. Daje nam možnost za lepši in boljši jutri.

Tabor preživetja v naši občini je edinstven primer, kako mlade otroke učimo spoznavanje narave in odkrivanje njenega potenciala. Tukaj se otroci naučijo reda, timskega dela in obenem samostojnih nalog, načinov vodenja in reševanja problemov. Občina ima v ta namen poseben posluh, saj smo vaška občina, čigar prebivalstvo je v neposrednem stiku z naravo, njeno lepoto in njeno močjo. Zato je prav, da se podpira take dejavnosti, spodbuja mladi um in pripravlja na življenje odraslih, ker se sprejemajo vsakodnevne odločitve in se soočamo z različnimi izzivi.

Zahvala gre organizatorju Civili zaščiti Renče-Vogrsko, partnerju Osnovni šoli Lucijana Bratkoviča Bratuša Renče, vsem prostovoljcem in donatorjem. Naj bo igrivost naših otrok navdih za tabor preživetja v naši prelepi občini, ki ponuja izjemno in neprecenljivo pestrost narave.

> Tarik Žigon, župan

ZAČETKI

Že dobrih 12 let je mimo od spomina, ko sem stopil iz zgradbe občine v Bukovici in pred vrtcem srečal prejšnjega ravnatelja OŠ Renče Bogomirja Furlana. Vrvež otrok naju je takrat zvalil v pogovor. Pa ne zaman. Rutina njihovega početja na eni in dvom usode na drugi strani sta odprla vprašanje: kako jih čim bolj objektivno pripraviti na življenje? **In rodila se je ideja po izkušnji preživetja v naravi.**

Še v istem šolskem letu je bil na to temo organiziran tridnevni tabor preživetja v naravi na Viniščah za učence višjih razredov OŠ Renče in vzorčnega števila učencev iz sosednjih osnovnih šol naše občine. Izvedba je bila zelo pozitivno sprejeta in se nadaljevala tudi v naslednjih letih. V letošnjem letu smo idejo in namero ponovno potrdili in vzbudili zanimanje tudi v širši skupnosti, kamor upamo, da se bo v dobrobit otrok ta pilotski projekt iz naše občine tudi razširil, kajti rodili so se že rezultati in tudi ohranili prispevki nesebičnih ljudi, ki so od samega začetka pri izvedbi sodelovali, pa jih žal ni več med nami. Zato hvala tudi tebi, Jurij Tomšič.

> Milivoj Perkon

Z VIDIKA ŠOLE

Tabor preživetja, kot ga že leta organizira OŠ Renče skupaj s Civilno zaščito Renče-Vogrsko, je za naše učence enkratna in edinstvena priložnost za učenje v naravnem okolju. Tri dni, kolikor traja tabor, se šolarji družijo, sodelujejo, v naravi skupaj preživljajo čas brez vsakršnih elektronskih naprav, uporabljajo že usvojena znanja in se naučijo veliko novega. Gre za šolo v naravi, šolo za življenje, kjer se krepijo sodelovanje, solidarnost, pridobivanje praktičnih, uporabnih znanj, izkušenj ter iznajdljivosti, vztrajnosti in potrpljenja, spodbuja razvoj in sprejemanje odgovornosti, motivira trud za doseganje uspeha in uči sprejemanje neuspeha.

Narava je okolje, ki izjemno okrepi človekovo zaznavanje, čustvovanje, razmišljanje in delovanje ter s tem ustvari pogoje za kakovostno učenje. In ko v naravo prenesemo izkustveno učenje, vzpostavimo

povezavo med teoretičnim učenjem, praktičnim delom in intenzivnim spoznavanjem, doživljanjem, dožemanjem, pomnjenjem. Nobeno še tako doživeto pripovedovanje o izkušnjah nekoga drugega, nobeno predstavljanje eksperimentov v učilnici ne more nadomestiti intenzivne človekove vpletenosti v naravnem okolju.

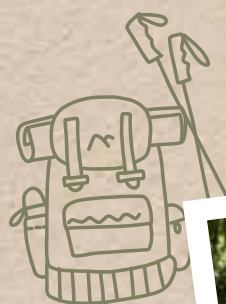
Sodelujoči na Taboru preživetja ob skrbno preišljenih dejavnostih v naravi razvijajo osebnostno avtonomijo, sposobnost komunikacije in sodelovanja, sposobnost prilagajanja novim okoliščinam, občutljivost do sebe in drugih, sposobnost celovitega dožemanja, sposobnost znajti se v nepredvidljivih situacijah. Ne gre za »šolsko« usvajanje znanih stvari iz preteklosti, gre za življenjsko učenje posameznika in skupine, usmerjeno v prihodnost.

Slovenski šolski sistem ne predvideva organizacije takšne oblike dela v naravi (pouk tradicionalno poteka med štirimi stenami), zato se kot šola srečujemo tudi s težavami. Organizacija Tabora preživetja terja veliko priprav na pedagoškem področju in priprav na terenu, terja veliko poguma in sodelovanja izvajalcev, terja pripravljenost za prostovoljno delo, odpira finančna vprašanja, predvsem pa izpostavlja sprejemanje odgovornosti – odgovornosti do učencev in odgovornosti do skupnosti.

Poglobljen stik z naravo je rešitev številnih tegob sodobnega časa, še posebej ob zavedanju, da učenje v naravi pozitivno vpliva na osebni razvoj ter krepí fizično in psihično zdravje. V luči katastrofalnih dogodkov v naravi in po drugi strani v luči nujnosti povezovanja skupnosti (čemur smo bili priča v letošnjem poletju), lahko sklenemo, da sta učenje sobivanja in skrb za okolje nujno potrebna za preživetje. Tabor, ki ga opisujemo v pričujoči publikaciji, je primer take prakse, ki bi jo bilo smiselno vključiti v sistem šolanja za vse osnovnošolce. Na OŠ Renče smo v sodelovanju z lokalno skupnostjo že na tej poti.

Hvala vsem, ki vztrajate in v sobivanju z naravo postavljate temelje sodelujoči skupnosti.

> mag. Nadja Bagon, v. d. ravnateljica OŠ Renče

VLOGA ŠOLE

PEDAGOŠKA IZHODIŠČA TABORA PREŽIVETJA RENČE

Organizacijski in vsebinski okvirji Tabora preživetja se postavljajo od začetka šolskega leta ob pripravi temeljnega dokumenta, Letnega delovnega načrta šole. Pri načrtovanju tabora sodelujemo strokovni delavci šole, učenci in predstavniki Civilne zaščite Renče-Vogrsko.

Strokovni delavci

Strokovna skupina postavi zaporedje korakov pri načrtovanju in izvedbi:

- seznanitev kolektiva z načrtom tabora preživetja
- podrobno načrtovanje dejavnosti v sodelovanju z učenci in lokalno skupnostjo
- izvedba dejavnosti
- evalvacije

S pedagoškega vidika je potrebno tabor umestiti v šolski sistem in ga podrobno opredeliti z okvirji organizacije in pedagoškimi procesi, ki bodo implementirani z dejavnostmi na taboru.

Dva od pomembnejših poudarkov tabora preživetja sta sodelujoča skupnost in pomen razumevanja povezanosti in odvisnosti posameznika z lokalnim okoljem. Zato spodbujamo učence, da razmišljajo o sledečih vprašanjih:

- Zmorem preživeti v naravi tudi v kriznih situacijah?
- Kako lahko dokažem razumevanje odnosa včeraj ⇌ danes ⇌ jutri?
- Kako reagiram v pomembnih, težkih, nepredvidenih, kriznih trenutkih in ob izrednih situacijah?

- Ali sem sposoben zaznati lastno stisko ali stisko drugega in ukrepati?
- Ali lahko sprejemem in prevzamem odgovornost zase in druge?
- Ali lahko s svojo aktivno participacijo vplivam na odnos do sebe in ostalih v svojem kraju in na odnos do narave?
- Kako lahko izkazujem pripadnost lokalni skupnosti in kako lahko jaz pomagam?

Ob tem strokovni delavci skupaj s Civilno zaščito iščemo načine, kako ustvariti pozitivno in varno (formalno in neformalno) okolje, ki bi omogočalo priložnosti za celostno vključenost učencev, da bi postali odzivni deležniki (spreminjajoče se) skupnosti. Način, ki je zajemal naša pričakovanja in omogočal doseganje zastavljenih ciljev, je pouk v naravi – Tabor preživetja Renče. Z njim skušamo razviti, preizkušati, spremljati, evalvirati in implementirati model prožnega prehajanja med izobraževanjem in okoljem ter tako učinkovito povezovati šolsko okolje in lokalno skupnost.

CILJI TABORA PREŽIVETJA

- mlade naučiti, da bodo delovali proaktivno in samoiniciativno z namenom, da bodo prepoznali vrednote sodelujoče skupnosti in se v prihodnje vključevali v različne organizacije in društva
- graditi pozitiven odnos do narave (trajnostni razvoj, sobivanje z naravo)
- krepiti senzibilnost za dogajanja med ljudmi in v naravi
- razvijanje socialnih veščin
- spodbujanje pozitivne komunikacije (verbalne in neverbalne)
- sodelovanje (medgeneracijsko, heterogene skupine)
- razvoj veščin samooskrbe in preživetja v naravi
- zmožnost predvidevanja in načrtovanja situacij strokovnih delavcev, v katerih bodo učenci pridobivali te veščine
- transfer znanja (uporaba v šoli pridobljenega znanja v avtentičnih situacijah)
- opolnomočiti šolajoče se osnovnošolske učence in strokovne delavce za aktivno sodelovanje v lokalni skupnosti
- spoznavanje sebe (interesov, zmožnosti in veščin, karierna orientacija)
- spodbujanje razvoja odgovornosti, radovednosti, kritičnosti in samostojnosti
- spoznavanje in oživljanje kulturne dediščine

Ob doseganju ciljev učenci skladno s Priporočili Evropskega parlamenta in Sveta razvijajo ključne kompetence, in sicer sodelovanje, načrtovanje, vodenje, samoiniciativnost, vključevanje drugih, etično in trajnostno razmišljanje, izkustveno učenje, načrtovanje, obvladovanje negotovosti, vztrajnost, kreativnost, motivacija, odkrivanje priložnosti, vrednotenje idej.

Primer pedagoškega procesa: prvi dan Tabora preživetja 2018

Petek – prvi dan tabora (delavnice)

- sodelujoči: učenci v heterogenih skupinah in mentorji
- izpeljava: vaja umika, zbor, vzpon na Kremance (spremstvo CZ, dron),

malica, dvig slovenske zastave in nagovor gospoda Mirana Pahorja, izvedba delavnic v heterogenih skupinah, poročanje pri razrednikih (sodelovalno učenje), video konferenca (strokovno srečanje POGUM, direktna vključitev preko videokonference z Zavodom za šolstvo, Ljubljana), kosilo

- nabor delavnic: zvoki narave, zdravilne rastline, gozd z vsemi čuti, ptičja krmilnica, statve z rožami, hiške po gozdu – kučke, orientacija, izdelki iz lesa, impro in kostumi iz naravnih materialov, risanje z naravnimi materiali, glina – oblikovanje in peka, taborni ogenj – dimni signali, drevesne vrste, jezikanje v tujih jezikih, prikaz pokrajine v naravi, novinarji, igre v naravi, čutila

Primer delavnice: Taborni ogenj – dimni signali

- Mentor delavnice je učence seznanil z namišljeno izredno situacijo, in sicer, da so vsi ustaljeni načini komuniciranja, kot so telefon, radio, televizija, internet, prekinjeni. Poleg tega so prekinjene vse prometne poti ... Zaradi varnosti in drugih potreb so morali učenci razmišljati, kako bi lahko vzpostavili komunikacijo in povezavo z drugimi brez sodobnih pripomočkov.
- Učenci so iz svojih znanj in domišljije povedali, katere načine sporazumevanja bi lahko uporabili. V pogovoru o njih so ugotovili, da so to lahko starodavne prakse. Med drugimi so izpostavili dimne signale in raziskali način, kako bi lahko z njimi komunicirali.
- Učenci so ugotovili, da je potrebno najprej razviti sistem znakov – dolg dim, dva, trije zaporedni ... in pripadajoče ključne besede. Tokrat so se odločili za uporabo besed: tabor, umik, vrh hriba, zdaj, kosilo, nevarnost, bivak, voda, požar, hrana ... Nato so s pomočjo zemljevida raziskali in smiselno postavili točke (kasneje naredili popravke na terenu) za kurišča tako, da so bili dimni signali lahko vidni od skupine do skupine. Nastala je veriga kurišč v smislu: »Ko opazim dim in preberem sporočilo, ga z dimnimi signali pošljem naprej.«
- Učenci so se z žrebom porazdelili v skupine in se odpravili na predvidene položaje okoli tabora. Iz kamenja, gline in preprostih cevi je vsaka skupina zgradila kurišče za oddajo signalov. Skupine so nato začele prejemati in oddajati dimna sporočila. Na koncu je skupina, ki je bila najbolj oddaljena od tabora, verižno v tabor poslala vprašanje: »Kdaj bo kosilo?« Ko je bilo kosilo v taboru pripravljeno, je skupina s kuriščem v taboru vrnila verižno sporočilo: »Tabor, kosilo, zdaj!«
- Komunikacija je bila uspešna – na kosilu so bili vsi prisotni.
- Po opravljeni nalogi so učenci skupaj z mentorji vrednotili dosežke in pripravili predlog izboljšav. V delavnici so učenci spoznali, da je komunikacija na daljavo v naravi možna z zelo preprostimi sredstvi, le opaziti in organizirati jih moramo ter jih uporabiti z dogovorjenimi pravili.
- Ob delu znotraj skupine in med skupinami so učenci razvijali naslednje kompetence: aktiviranje virov, ustvarjalnost, motivacija in vztrajnost, odkrivanje priložnosti, izkustveno učenje, dajanje pobud, sodelovanje, načrtovanje, obvladanje negotovosti in tveganj, pritegnitev drugih, vrednotenje zamisli.

VSAKA DELAVNICA JE BILA VNAPREJ NAČRTOVANA V LETNI IN DNEVNI PRIPRAVI STROKOVNEGA DELAVCA

Učenci

Z učenci se pogovarjamo na razrednih urah, šolskem parlamentu, pri pouku, kjer nizajo svoje predloge. Nekateri predlogi otrok so bili neizvedljivi, veliko pa je bilo konstruktivnih, zato smo jih že naslednje leto vpeljali v tabor. Ena takšnih je bila ideja devetošolcev, da bi kot najstarejši imeli možnost na taboru preživetja sodelovati en dan več, in sicer kot pomoč Civilni zaščiti pri pripravi prizorišča, urejanju okolice in težjih delih. In to smo tudi izvedli.

Učenci, ki so se že udeležili tabora preživetja, naslednje leto na skupnih srečanjih pripovedujejo o svojih izkušnjah, nekateri celo posnamejo filmčke in jih predvajajo kot reklamo za tabor. Na ta način pri otrocih stopnjujemo pričakovanja.

Pred taborom se morajo učenci dogovoriti, kdo izmed njih bo poskrbel za šotor in kako se bodo razporedili po šotorih. K pripravi na tabor sodi tudi seznanjanje z obvezno opremo tabornikov. Ob tem spodbujamo čim več samostojnosti za pripravo vsega potrebnega. Pri zadnji izvedbi tabora smo jim v ta namen organizirali delavnico z inštruktorjem preživetja v naravi, imenovano *survival bag*.

Starši

Po zbranih prijavah organiziramo na šoli tudi roditeljski sestanek, na katerem jim skupaj s predstavniki Civilne zaščite predstavimo vsebino in organizacijo tabora. V pogovoru poskušamo razrešiti vprašanja, dileme in opredeliti skupno sprejemanje odgovornosti, saj se zavedamo, da takšen način dela zaenkrat še ni previden v šolskem sistemu.

Izhodišča za nadaljnje delo

Glede na dosedanje neprecenljive izkušnje bi bilo smiselno sodelovanje in zaupanje vseh sodelujočih (učenci, starši, delavci šole, Civilna zaščita z vsemi enotami, gasilci, Občina Renče-Vogrsko) postaviti kot pilotni model sodelujoče skupnosti, ki se mora prilagajati novim izzivom narave.

> Branka Pregelj Arčon
Mojca Saksida
Marko Juretič

RAZMIŠLJANJE LETOS UPOKOJENEGA RAVNATELJA OŠ RENČE

ŽIVETI IN PREŽIVETI

Človek, ki se znajde v novi, zanj neznanu situaciji in mu pretekle izkušnje niso v pomoč, običajno išče rešitve po metodi poskusov in napak. V času epidemije sem spremljal odzive posameznikov, skupin in celotne družbe tudi s tega zornega kota. Ko sem videl, da vsi ravnajo po tej metodi, tako tisti, ki so poskušali odgovoriti na ključna vprašanja, tisti, ki so odločali o ukrepih za preprečevanje širjenja virusa, kot tisti, ki so dvomili ali nasprotovali ukrepom, mi je bilo lažje sprejemati stanje, v katerem smo se znašli. Veliko je bilo različnih poskusov, veliko napak. Napisanih je bilo veliko mnenj, priporočil in ukrepov. Še vedno pa ostajamo brez odgovorov na številna vprašanja, še vedno iščemo učinkovite ukrepe. Morda se bo komu zdelo smešno, a meni

je bila nerešljiva uganka, kako organizirati življenje in delo šole v mehurčkih. Verjamem pa, da so imeli tudi približki učnega procesa v mehurčkih nek pozitiven učinek.

Dejstvo pa je, da je epidemija kot reka po povodnji na površje naplavila temeljna vprašanja, pred katerimi si je človeštvo že dolgo zatiskalo oči. Kar očem ni vidno, ne obstaja. To je iluzija, ki si jo je ustvaril človek, zato da bi živel lagodno, brezskrbno, brez truda in odgovornosti. Kreditne kartice so bile izumljene, da lahko kupujemo, tudi če je naš bančni račun prazen. Vse vrste reklam, elektronski in vsi drugi mediji prodajajo iluzijo, da nam je svet na dosegu roke. Tudi če se s sliko v trenutku pomaknemo v Amazonijo, kot da smo tam, a lahko preprečimo umiranje pragozda, v katerem

se nahajajo pljuča sveta? Teorija o svetu na dosegu roke je zelo domišljava in izkrivljena. Živimo, kot da bi nas obdajale zlate ribice, ki nam izpolnjujejo želje, ali dobre vile, ki nas varujejo vseh nevarnosti. Samo nekaj klicev na prave številke in moj otrok bo imel dobre ocene ali službo, nekaj protestnih zapisov in bom imel množico somišljenikov. Nekaj objavljenih fotografij, ki jih je naredil pametni telefon sam, brez mojega minimalnega poznavanja tehnike fotografiranja, me naredi zgodovinskega junaka, ki ima množico posnemovalcev. Saj ni potrebno, da naštevam naprej, kakšen svet smo si ustvarili ...

Ker nismo pripravljeni reševati temeljnih problemov, si izmišljamo umetne. Pravzaprav smo že pred epidemijo življenje potisnili v neke

mehurčke, ki naj bi nas ščitili pred nevarnostmi, in si domišljamo, da smo nepremagljivi. Virus, ki nas ogroža, nas v bistvu opominja na našo krhkost in ranljivost. Stisnili smo se v mehurčke, kot so zdravstvo, šolstvo, obramba pred naravnimi in nenaravnimi nesrečami, znanost in tehnologija ... ki morajo poskrbeti, da bo življenje posameznika teklo brezskrbno, lagodno in brez napora. Saj nimam nič proti takemu načinu življenja, če bi bilo res možno. Zgodovina in narava nas opozarjata, da temu ni tako. To, kar je pred leti počelo nekaj nemirnih duš, se sedaj po mnogih naravnih nesrečah in epidemiji mrzlično sprašuje ves svet. Kakšna bo naša prihodnost? Kakšni naj bodo zdravstvo, šolstvo, energetika, skrb za varnost, preskrba s temeljnimi življenjskimi potrebščinami? Kako preživeti po vseh katastrofah, ki so se zgodile in nič ne kaže, da se bodo končale? Ne vem, kaj se dogaja v drugih strokah, na področju šolstva po sedaj opravljenih analizah učinkovitosti in primernosti šolanja na daljavo in v izolacijah možica strokovnjakov po vsem svetu mrzlično išče učinkovit model prenašanja znanja spretnosti in veščin naslednjim rodovom tudi v najtežjih razmerah in v novih, še ne poznanih situacijah.

Renška šola deluje v okolju, ki ponuja izzive in pogoje, za iskanje učinkovitih sodobnih oblik poučevanja in dela na pedagoškem področju, istočasno povezuje in se navezuje na kraj, v katerem se nahaja. Iz organizacijskega vidika je ravno prav velika. Je dovolj blizu večjemu mestu, kjer starši postavljajo visoke zahteve in standarde, in dovolj odmaknjena od njega, da zunanji svet s svojo ponudbo ne vdira na šolsko

področje. V okviru šole deluje vrtec. Otroci nimajo večjih težav s prehajanjem iz vrtca v šolo, zamenjajo samo vhod in dobijo šolsko torbo. Bodoče učiteljice spoznavajo že v času, ko obiskujejo vrtec. Učenci šole pomagajo vzgojiteljicam pri nekaterih dejavnostih kot neke vrste asistenti, tako otroci vrtca učence doživljajo kot starejše družinske člane in vzornike, učenci pa v mlajših vrstnikih razvijajo čut za tovarištvo in čut odgovornosti do mlajših.

Krajani, ki so izpostavljeni naravnim nesrečam, poplavam, požarom, orkanski burji, ogromni količini neeksplozivnih min in granat iz prve svetovne vojne, ne morejo imeti pretiranega občutka samozadostnosti, samovšečnosti in lažnim občutkom, da se jim ne more nič zgoditi. Morajo pa biti občutljivi za dogajanje v okolju in se zavedati soodvisnosti od ostalih članov skupnosti in narave. Krajevne skupnosti, društva, klubi, združenja so ves čas delovali povezovalno in ponujali številne športne, kulturne, humanitarne in družabne dogodke in dejavnosti. Zavedali so se, da se morajo znati samoorganizirati in si najprej pomagati sami, še preden lahko pride pomoč od druge.

Pot do Renč pelje čez reko Vipavo, ki je ob poplavah velika naravna ovira za dostop. Spomnim se poplave reke Vipave leta 2005. Takrat sem preko Italije in Krasa iz Šempetra peljal kruh in testenine, da so imeli učenci, ki so zjutraj prišli v šolo, malico in kosilo. Ob tem sem ves čas razmišljal, da poslanstvo šole ni smo učenje branja, pisanja, računanja, tujih jezikov, varstvo otrok in učencev, ko so starši v službi, ampak jih je potrebno tudi naučiti peči kruh in vsakdanja opravila, spremljati

dogajanje v naravi, biti ekološko osveščen, gojiti strpnost, dobre odnose, pripadnost kraju ter poiskati rešitve tudi v novih nepredvidenih situacijah.

Kolektiv šole ni prevelik, je pa zelo raznolik po stroki, načinu dela, prepričanjih, odnosu do delovnih obveznosti, odnosu do učencev. Del kolektiva je razvojno naravnin in išče vedno nove izzive. Tako je šola med prvimi uvedla program devetletne osnovne šole, v vrtcu je bil vpeljan nov kurikulum za vrtece. Šola in vrtec sta se vključevala tudi v razne raziskovalne naloge in razvojne projekte, ki so razvijali sodobne oblike pouka, kot so sodelovalno učenje, aktivne oblike pouka, vključenost učencev v vse faze pouka, pouk v naravnem – avtentičnem okolju, medpredmetno povezovanje, fleksibilna organizacija pouka, vsebinsko in organizacijsko bogatejše podaljšano bivanje – razširjeni program ... Čeprav med

strokovnimi delavci niso bili vsi takoj od začetka navdušeni nad spremembami, smo k vsaki novosti pristopali kot šola v celoti in ne le posamezni učitelji. Za učinkovito uvajanje novih idej so potrebni tudi skeptiki, ne samo navdušenci. Skeptiki in kritiki so garancija, da res pridemo tja, kamor smo namenjeni. Zaradi skeptikov se je potrebno večkrat vprašati, kaj hočemo s spremembami doseči. Spremembe so dejansko namenjene učinkovitejšim oblikam pouka, za katere v resnici še nimamo meril, če so res učinkovitejša. Na primer merjenje znanja z nacionalnimi preizkusi ne obsega ključnih znanj za preživetje, saj preverja bolj akademsko znanje kot iskanje praktičnih rešitev v konkretni življenjski situaciji. Ilustrativen pokazatelj tega je NPZ iz predmeta šport. Otroku ni treba znati loviti žogo, dovolj je, da ve, kako se žogo lovi. To je karikiran primer, ali otrok samo ve, kako se neka stvar naredi, ali mora to znati tudi narediti.

V renški šoli smo prepričani, da ni dovolj, da otrok nekaj ve, ampak mora znanje uporabljati v konkretnem življenju. Če proces poteka na simpatičen, igriv način, je motiviranost večja pri vseh učencih, znanje pa dolgotrajno. Ob doseženem cilju občuti zadovoljstvo, ki ga prinaša uspeh.

Ne delam si utvar. Zavedam se, da še tako dobra šola ni 100 % uspešna in tudi če bi bila, lahko svoje stanje še izboljša. Zato se nismo primerjali z drugimi, ampak razmišljali, kaj lahko pri sebi še izboljšamo. Sodelovanje z novo nastalo Civilno zaščito Renče-Vogrsko se je stkalo, ko je imela šola že utečene sodobne oblike pouka. Koncept dela in vizija šole

sta bila razvojno naravnana in odprta za nove poti. Ideja, ki je zarisala prve zametke tabora, se je porodila, ko sva s takratnim (in sedanjim) poveljnikom novo nastajajoče Civilne zaščite Milivojem Perkonom na dvorišču med občinsko stavbo in POŠ Bukovica razpredala, kako delovanje civilne zaščite prikazati učencem na dovolj atraktiven način, kako jih privabiti, da se bodo nekoč morda pridružili kateri od ekip, delujočih v njeni sestavi. Oba sva vedela, da za mlade v današnjem času ni dovolj prikaz delovanja, ampak je potrebna osebna izkušnja. Ob iskanju načinov, kako učencem omogočiti osebno izkušnjo, je vzknila zamisel o skupno izvedenih aktivnostih šole in civilne zaščite na taboru.

Svetovalna delavka Branka Pregelj Arčon je takoj imela prve zamisli, kako tabor izpeljati. Videla je priložnosti za prenos znanja in veščin od izkušenih odraslih oseb, različnih strok in poklicev, na način, ki ga pouk v razredu ne omogoča, priložnosti za socialno učenje, priložnosti za manj formalizirane odnose, kot jih zahteva šolski prostor, istočasno pa več soodgovornosti učencev za učinkovit in smiseln učni proces. Stekli so procesi in faze od načrtovanja, usklajevanja in izvedbe.

Morda ima kdo pomisleke glede prepletanja dveh doktrin, a tisti, ki je doživel Tabor preživetja, je izkusil, da se v realnem življenju vzgojno izobraževalna in obrambno vojaška doktrina dopolnjujeta. Zadnja naravna katastrofa, ko je gorel skoraj ves goriški Kras, je nazoren dokaz. Nekateri učenci, ki so v preteklih letih izkusili Tabor

preživetja, sedaj že prevzemajo pomembne položaje v enotah, ki delujejo v okviru Civilne zaščite. Njim je samoumevno, da je najboljša obramba pred naravnimi nesrečami takojšnja in organizirana skupna akcija, še preden pride pomoč od druge. Enako pomembna, močna in učinkovita za učinkovito samoobrambo je pripadnost skupnosti, iz katere posameznik lahko črpa moč tudi, ko ni videti rešitve in tudi, ko vsa tehnična oprema ni dovolj učinkovita pri spopadu z naravnimi silami. Enako velja tudi v primeru epidemije in ostalih izjemnih dogodkih, ko sta ogrožena življenje in varnost ljudi.

Obseg tega prispevka ne dopušča zapisa vseh utrinkov, ki jih še hrani moj spomin. V glavi se mi prerivajo in prekrivajo ideje, vtisi, izkušnje, želje, načrti, priložnosti, strahovi, poti ki jih je bilo potrebno prehoditi. Ko iz spomina vznikne ena misel,

jo že pohodi druga, preden uspeš zapisati prejšnjo. Pogosto smo morali utemeljevati in pojasnjevati strokovne podlage, ki utemeljujejo tak model učnega procesa, upravičujejo vloženo energijo in strošek. Potrebna sta prepričevanje in motiviranje za sodelovanje, konfrontacija z drugače mislečim. Spomin, ki ves čas ne zbledi, pa so naklonjenost, energija in motiviranost članov in pripadnikov Civilne zaščite ves čas od priprav do izvedbe tabora. Ob vsaki zadolžitvi, ob vsakem problemu, na katerega smo naleteli, ob vsakem dodatnem delu, ki je bilo naloženo, je bil vedno odgovor prav vsakega: »Za otroke, za učence, za šolo pa bomo naredili tudi to.« Prav ganljivo je bilo opazovati njihovo veselje in pričakovanje prvega in tudi kasnejših Taborov preživetja.

Za strokovno ponazoritev, utemeljitev in umestitev modela v šolski sistem bi bila potrebna poglobljena študija, kar pa nobenemu od strokovnih delavcev šole ni tako pri srcu kot neposredno delo z učenci in spopadanje z izzivi pouka v avtentičnem – pristnem naravnem okolju. Sam nimam poguma, da bi dokazoval, s katerimi kompetencami iz evropskega referenčnega okvira smo opremili udeležence dosedanjih taborov in ocenjeval učinkovitost našega inovativnega učnega modela, ker Primorci poznamo pomen ljudskega reka: »Vsak kmet svoje vino hvali«. Vem pa, da smo v tem času dobili nekaj posnemovalcev, čeprav ne v takem obsegu, s toliko različnimi cilji in vsebinami.

Vseeno pa je potrebno omeniti vsaj nekaj prednosti sodelovanja. Katere pridobitve (koristi, profit, kakorkoli jih že poimenujemo)

ima od sodelovanja šola, katere Civilna zaščita in katere lokalna skupnost.

Šola sama kadrovsko niti vsebinsko ne more pokriti vseh dejavnosti, ki se izvedejo na taboru. To vrzel dopolnjujejo člani Civilne zaščite. Na področju šolske zakonodaje in normativne ureditve so siva področja, ki take oblike dela ne podpirajo ali ga celo ovirajo. Stalna brezplačna prisotnost medicinske oskrbe in varnosti. Na taboru je bila ves čas prisotna ekipa prve pomoči, ki deluje v okviru CZ. Občasno je bil prisoten, ves čas pa dosegljiv zdravnik prav za potrebe udeležencev. Skrb za varnost in nočno dežurstvo so zagotavljali člani štaba Civilne zaščite in lovci ali konjeniki. Socialno učenje in čustveno podporo dopolnjujejo čuteče in razumevajoče in otrokom pozitivno naklonjene odrasle osebe, ki sicer niso pedagoški delavci, a sta zaradi njihove prisotnosti klima in razpoloženje bolj podobna družinskemu kot šolskemu okolju.

Civilna zaščita že na taboru pridobiva in vzgaja svoj naraščaj. Preverja svojo usposobljenost in organiziranost, ki sta potrebni za skupne intervencije ob naravnih nesrečah in izjemnih dogodkih. Preverja svojo opremo in odkriva tehnične pomanjkljivosti, ki se na treningih in internem usposabljanju niti ne pokažejo. Komunicira z javnostjo in najranljivejšim delom populacije. Otroci se na navodila in ukaze odzivajo drugače, reagirajo počasneje ali pa prehitro.

Lokalna skupnost se v sicer neogrožujoči situaciji, vendar v avtentičnem okolju seznanja s pripravljenostjo in

usposobljenostjo civilne zaščite in spremlja delovanje osnove šole. Zaznava dejanske potrebe in ocenjuje smotrnost porabe finančnih sredstev, namenjenih civilni zaščiti. Spremlja vzdušje in povezanost med krajanji, pripadniki civilne zaščite in šole, kar je pomemben dejavnik premagovanja panike v kritičnih situacijah. Po dvanajstih letih, odkar smo začeli tabor, sedaj bivši udeleženci, ki so prva znanja ali navdušenje dobili prav na taboru, prevzemajo ključne položaje v enotah Civilne zaščite, kar je pravi prenos znanja, izkušenj in veščin iz starejše na mlajšo generacijo.

To je le nekaj pomembnih prednosti, ki bi jih sicer brez povezovanja šole in civilne zaščite ne mogli doseči. Za vse te ugotovitve niso potrebni empirični dokazi in kazalniki kakovosti. Do njih pridemo že z opazovanjem in pogovorom z udeleženci.

Če to, kar sem zapisal, deluje kot reklama za Tabor, sem zgrešil bistvo. Tabor je le skupek vseh aktivnosti celotnega učnega procesa skozi vse šolsko leto in nadgradnja znanja, pridobljenega med rednim poukom, v okviru razširjenega programa in okviru raziskovalnih projektov, v katere sta vključena šola in vrtec, ter uporaba znanja v praksi. Čeprav sem zapisal, da se na Taboru učenci učijo preživetja v težkih pogojih in naravnih nesrečah, je osnovno vodilo otroke in učence naučiti zdravega načina življenja. Izkušnja še toliko bolj pride prav v izrednih razmerah, da se ne lotimo reševanja problemov po metodi poskusov in napak.

S perspektive ravnatelja mi je pomembna izkušnja tudi vodenje

Tabora preživetja. Brez posebnih priprav, dogovorov in treningov, so bile med šolo in Civilno zaščito zelo jasno razmejene odgovornost, pristojnost in odločanje. Po domače rečeno, nobenih težav ni bilo, kdaj ima glavno besedo ravnatelj, kdaj poveljujoči, določen s strani Civilne zaščite, ali njen poveljnik. Glede na situacijo pa sta oba prenašala pooblastila na sodelavce in izvajalce posameznih aktivnosti. Mislim, da prav nikoli na teh relacijah ni prišlo do trenj ali nesporazumov. Učinkovitost vodenja je v odnosih in kompetencah, ne v sistemu poveljevanja in hierarhiji.

Če nas življenje sili, da živimo v mehurčkih, naj bodo ti mehurčki prostor, ki daje varnost kot ščit, in ne milni mehurčki, ki jih

razblini že šibek pihljaj. Naj bo mehurček realen in konkreten, da ne bomo živeli v iluziji, da nekaj smo, ampak se bomo zavedali, da moramo živeti pravo, nenamišljeno življenje. Pravo življenje zahteva znanje, napor in zmožnost sobivanja z vsemi živimi bitji ter naravo v celoti. In to smo s skupnimi močmi in sodelovanjem na Taborih preživetja tudi dosegali.

Hvala vsem za do sedaj in tistim, ki boste te izkušnje prenašali naprej.

> Bogomir Furlan

POVZETEK OSNOVNE ŠOLE

Evalvacija, ki jo po taboru izvedemo vsi deležniki, je pokazala veliko dobrega, hkrati pa tudi določene pomanjkljivosti. Učenci in starši so navedli nekaj predlogov za prihodnje izvedbe, ki jih bomo, če bo mogoče, tudi upoštevali.

Delavci v šoli pa imamo velike težave na izvedbeni ravni, saj organizacija in izvedba takšnega tabora v šolskem sistemu nista predvideni (je edinstvena v Sloveniji) in je zato vsako leto odvisna od poguma in naklonjenosti vodstva šole, od zagnanosti strokovnih delavcev ter od volje in naklonjenosti vodstva Civilne zaščite in prostovoljstva njenih članov. Načrtovanje, organizacija in izvedba od zamisli do usklajenega in varnega poteka tabora terjajo veliko časa, skupnih dogovorov, priprav, dela na terenu in predvsem odgovornosti. Poleg tega je izvedba tabora v veliki meri tudi finančni zalogaj za Občino Renče-Vogrsko.

Zavedamo se, da smo s trenutno pedagoško prakso v šolah otroke oddaljili od narave in jih zaprli v učilnice, namesto da bi vsaj del pouka potekal v avtentičnem okolju, kjer bi učenci lahko svoja znanja praktično uporabljali, da bi začutili, kako ranljiva je narava in kako pomembna je skrb zanjo ter kako pomembno za življenje je razumevanje soodvisnosti na vseh ravneh bivanja. In ko smo se pred leti (prvi Tabor preživetja Renče 2010) delavci šole pogovarjali s takratnim in sedanjim poveljnikom CZ Renče-Vogrsko o izjemnem pomenu sodelujoče skupnosti, smo se odločili, da jo bomo poskusili spodbujati v skupnem pristopu. Ker v zavezujočih učnih načrtih v šoli ni prostora in časa za tovrstne vsebine, je nastala ideja o organizaciji tabora izven pouka. Nastal je lokalni projekt, v katerem smo izpostavili pomen intenzivnega sodelovanja šole in lokalne skupnosti za razvoj pedagoške prakse, ki naj bi že v osnovni šoli spodbujala razvoj kompetentnega, kritičnega, senzibilnega, pozitivno naravnane in odzivnega posameznika, spodbudila senzibilizacijo vseh pripadnikov lokalne skupnosti za dogajanje v odnosu do sebe, drugih in narave ter razvijala sposobnost opaziti stiske, krize in pripravljenost pomagati (v družini, med vrstniki, v okolju). Glede na predvidne vsebine, ki naj bi jih udeleženci tabora obravnavali, se je ime porajalo kar samo – Tabor preživetja.

Iz dobrih izkušenj, ki jih imamo s taborom vsa leta izvajanja, izhaja želja, da bi takšne oblike izobraževanja, dela in doživljanja umestili v slovenski šolski sistem za vse učence. Prav zato smo tabor preživetja kot primer dobre prakse že večkrat predstavili v slovenskem prostoru drugim šolam in institucijam. Z veseljem lahko povemo, da je bila predstavitev vedno zelo dobro sprejeta in pohvaljena predvsem z vidika izjemnega spleta sodelovanja med lokalno skupnostjo in šolo. Nas pa iz leta v leto navdušuje skupno zavedanje, da je poslanstvo, ki ga opravljamo,

ko pripravljamo učence na zaznavanje problemov in aktivno iskanje rešitev zanje, ko jih navajamo na sodelovanje in usmerjamo na to, da opazijo stiske in so pripravljeni pomagati, ko jih spodbujamo k učenju osnovnih veščin preživetja in da znajo vzpostaviti osnovno samooskrbo in ne nazadnje, ko jih skušamo osveščati, da smo ljudje del narave, v kateri lahko preživimo le v sožitju z živim in neživim okoljem, izjemnega pomena za celotno lokalno skupnost in ga je smiselno ohranjati in nadgrajevati.

Morda pa lahko rečemo, da nam to tudi uspeva, saj nas neizmerno veseli, ko se naši bivši učenci, nekoč tudi oni udeleženci tabora, vračajo na tabor kot prostovoljci, kot izvajalci delavnic, kot pripadniki Civilne zaščite, kot člani gasilcev in drugih organizacij. Na to smo res ponosni. Navidezna situacija, ki je na taboru preživetja potekala po natančno določenem scenariju, se lahko hitro spremeni v resno in življenjsko ogrožajočo. To smo videli in doživeli v velikem požaru julija letos, v mnogih poplavih v preteklosti in morda nas zaradi porušenega naravnega razmerja čakajo še neslutene naravne nesreče v prihodnosti. Izzive za naprej nam postavlja narava sama: še v juniju smo našli varno zatočišče pod okriljem Črnih hribov, julija je Črne hribe opustošil požar. Kje bo naše varno zatočišče v letu 2023, 2024?

TABORNIKI SE VSEM ORGANIZATORJEM, IZVAJALCEM MENTORJEM VODJEM, PROSTOVOLJCEM ... ZAHVALJUJEMO IN SPOROČAMO, DA SE ŽE VESELIMO TABORA PREŽIVETJA 2023. TABORNIŠKI POZDRAV ZDRAVO! ZDRAVO! ZDRAVO!

Za konec pa še ena resnična

Nekdanja učenka naše šole je bila na počitnicah pri starih starših. Nekega dne, ko sta bila z dedkom sama doma, je dedek doživel srčni zastoj. Deklica je to zaznala, poklicala pomoč in dedka do prihoda reševalcev sama oživljala in ohranjala pri življenju.

Ko so reševalci deklico vprašali, od kod njeno znanje in pogum, je odgovorila: »S Tabora preživetja v Renčah.«

DOGODEK, KI OSMIŠLJA VSA NAŠA PRIZADEVANJA

> Mojca Saksida in Branka Pregelj Arčon

TABOR PREŽIVETJA

VINIŠČE 2022

TABOR PREŽIVETJA V NARAVI – VINIŠČE 2022 (UŽITEK, POČITNICE, UČENJE, ŽIVLJENJE)

V Občini Renče-Vogrsko že nekaj let za učence Osnovne šole Lucijana Bratkoviča Bratuša Renče organiziramo tridnevni tabor preživetja v naravi. Namen tega je predstaviti in soočiti odraščajoče mladostnike z realnostjo in objektivnostjo življenja, vse skupaj pa tudi v odnosu do narave. Ker gre v tem primeru za pilotski projekt, ki je od ideje naprej nastal v našem, lokalnem okolju in ki je požel že veliko pozitivnih odzivov, izkušenj, tudi rezultatov in navsezadnje še dobrega kadra, ki z leti kadrovsko dopolnjuje celo mesta nosilcev tega izvajanja, bomo skušali to našo pilotsko idejo prenesti še na širšo skupnost v regijskem in tudi državnem pogledu.

Prav zaradi tega želimo v tem nekoliko obsežnejšem prispevku vam, občanom in staršem otrok, ki pri tem projektu sodelujejo, predstaviti rojstvo, potek in rezultate, potrebe in smiselnosti takšnega dogajanja.

Pogled, vloga in program Civilne zaščite

Civilna zaščita Renče-Vogrsko je ob podpori občine in s sodelovanjem Osnovne šole Lucijana Bratkoviča Bratuša Renče pripravila in izvedla Tabor preživetja v naravi – Vinišče 2022, ki je trajal v vikendu od 10. do 12. junija. Pripadniki CZ so območje tabora v obsegu okoli 5000 m² na Viniščah temeljito pripravili z vso logistiko in zavarovanjem nevarnih točk ter zaščitili pred divjadjo. Postavili so objekte podpore (kuhinjo, jedilnico, šotore prve pomoči in štaba, sanitarije s tušem in lučmi, za katere napeljavo je poskrbela Elektro Primorska, za kar smo jim zelo hvaležni). CZ je poskrbela tudi za prisotnost predavateljskega kadra, Občina Renče-Vogrsko pa za financiranje stroškovnega dela izvedbe, vključno z zavarovanjem vseh udeležencev, medtem ko je Osnovna šola v sodelovanju s CZ pripravila urnik izvajanja in poskrbela za prehrano ter udeležbo 6 oziroma 8 učiteljev. Pripadniki CZ so na taboru sodelovali s 25 pripadniki, gasilci PGD pa s svojo interventno ekipo in ob zaključku s sestavo za izvedbo akcijskega programa.

V petek je Osnovna šola Lucijana Bratkoviča Bratuša v Renčah ob začetku pouka improvizirala izredne okoliščine in izvedla umik šolarjev iz objekta šole. Cilj umika je bil v naravi, kjer sta bili izpeljani še dve uri šole v naravi, nakar so se učenci vrnili v šolo na kosilo, nato pa se odpravili na pohod na Vinišče, kjer so postavili tabor.

V času, ko je večina 98 šolarjev, ki se je tabora udeležila, izvajala umik, je peščica devetošolcev s poveljnikom Civilne zaščite in magistro kemijske stroke iz sestava CZ odšla na Vinišče in se srečala z uslužbencem Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano, s katerim so izvedli odvzem vzorcev izvirske vode v pred leti urejenih izvirih Potok in Bake. Vzorce so vzeli na analizo, ki se bo izvedla v Zavodu, rezultati pa se bodo primerjali z rezultati, opravljenimi pred 12 leti po istem postopku in iz istih izvirov, z namenom primerjave in vpliva onesnaženja okolja na izboljšanje ali poslabšanje stanja. Ti bodo izvedeni naknadno v laboratoriju. Učenci, ki so pri tem vzorčenju sodelovali, so se zanimali za vsebino postopka odvzema vzorcev in strokovni del elementov analize: kaj pomeni zakisanost vode, kaj odsotnost kisika, kaj mrtva voda, kako vplivata kmetijstvo in industrija na kvaliteto voda in drugo.

Po odvzemu vzorcev, so se udeleženi pridružili ostalim udeležencem tabora in ob sodelovanju pripadnikov Civilne zaščite postavili šotore za bivanje. Učenci so tako samo za lastno uporabo postavili nad 50 šotorov, medtem ko so šotore za skupno uporabo – jedilnico, šotor prve pomoči in štabni šotor – postavili že dan prej pripadniki Civilne zaščite. Slednji so poskrbeli tudi za postavitve miz in stolov v jedilnici, kot tudi šestih stranišč in enega tuša. V sredini tabora je CZ postavila tudi drog za dvig zastave, kot tudi trimetrsko železno kurišče za stalni taborni ogenj in zanj pripravila tudi drva. Za skrb stalne žerjavice so skrbeli tudi po trije do štirje učenci, ki so se prostovoljno javili na stražo tudi preko noči.

Ekipa konjenikov CZ je na obrobju sicer okoli pol hektarja velikem in ograjenem tabornem prostoru postavila tudi indijanski šotor, pred njim pa ognjišče s trianglom in kotlom za kuho. Po ureditvi tabora je šest

učiteljev, ki so učence spremljali v čas tabora, učence sklicalo v zbor pred zastavo, tem posredovalo ustrezna navodila o redu in disciplini v taboru, nakar se je z vsemi udeleženci tabora izvedel dvig zastave, ki je naznanil začetek aktivnosti dela v taboru. Delo se je začelo po skupinah, tako da je del učencev začel raziskovati in nabirati užitno vegetacijo in zeli z Zlatkom Zakladkom, poznanim že iz oddaj na TV ekranih. Ta jim je pokazal užitne zeli iz tega okolja, opisal njihove lastnosti, pogostost, učinek na zdravje in bogastvo okusov, kot tudi možnosti kombinacij pri pripravi in seveda tudi čas, ko je nabiranje najprimernejše. Odgovarjal je tudi na vprašanja učencev, ki so se za dodatne informacije še kako zanimali.

Del učencev je začel s praktično pripravo bivakov v bližnjem gozdu. Vojak speciallec iz Bohinjske Bele jim je razložil smisel in namen postavljanja zasilnih bivakov, kajti sleherni se lahko znajde v situaciji, ko bo ostal brez strehe nad glavo in se bo moral zaščititi pred dežjem, mrazom ali neugodnim vremenom nasploh. Razloženo jim je bilo, kakšen les po debelini in dolžini je potreben za nabirko bivaka, kako se pri tem uporablja vrv ter kakšne vozle in zakaj se uporablja pri vezenju, kako se uporablja in utrdi platno – šotorsko krilo – ter za koliko oseb se lahko naredi bivak in kateri so najprimernejši. Obravnavalo se je tudi primere, ko se pri sebi nima niti osnovnih sredstev za postavitve in se je potrebno znati iz tistega, kar se dobi v naravi. Slušatelji so po razlagi sami opravili postavitve, vključno z uporabo vozlov in vrvne tehnike. Pri tej točki je bilo izredno zanimivo spremljati njihovo medsebojno sodelovanje, opozarjanje in medsebojno pomoč.

Naslednja skupina učencev je obiskala vojakinjo, ki je bila še globlje v gozdu in jih je naučila priprave ognjišča in ognja. S kamni so si izdelovali kurišča ter najprej s kresilnim kamnom izzvali iskro in naredili ogenj. Povedano jim je bilo in tudi na primerih pokazano, kako se ogenj pridobi s trenjem lesa, uporabo leče in tudi na nekaj drugih, manj uporabnih načinov. Eden od specialcev je učence soočil s poškodbami, ki jih lahko utrpijo v naravi in je pričakovati, da bo preteklo dalj časa do trenutka ustrezne oskrbe. Naučil jih je izdelovati nosila z uporabo šotorskega krila in lesenih prekel. Pokazal jim je tehniko vezanja in nameščanja platna na prekle ter jih opozarjal na dolžino in širino nosil. Prenos poškodovanca so učenci preizkusili tudi praktično in se ob tem, da jim je delo uspelo, tudi zelo zabavali s prenašanjem.

Na drugem koncu je ekipa prve pomoči CZ Renče-Vogrsko poučevala učence o nudenju prve pomoči poškodovancem. Podrobno jim je bila prikazana tudi uporaba defibrilatorja (ki jih imamo nameščenih na območju občine kar nekaj) ter izvajanje umetnega dihanja in masaže srca. Pokazana je bila tudi oskrba zlomov, uporaba povojev in medicinskih pripomočkov. Konjeniki so prikazali primer primitivnega in preprostega indijskega okolja, poskrbeli pa so tudi za prikaz ročnih spretnosti, kot recimo pripravo enolončnic in tudi drugih, že skoraj pozabljenih domačih opravil. Njihov vodja Jože Fabjan je izredno spretno in kvalitetno prikazoval pletenje košar in drugih predmetov iz vrbja, leske in bake oziroma sprotno razlagal vse tehnične zanimivosti od časa nabiranja do hrambe potrebnih surovin ter spretnosti pri izdelavi teh za kmečka opravila in hrambo pomembnih predmetov.

Tisti učenci, ki jih je to zanimalo, so izvajanje dela spremljali in zelo podrobno spraševali izvajalca o vsebini prikazanega.

Po zaključenem dnevnem programu je bila ob 19. uri večerja, ki so jo pripravili pripadniki CZ. Na žar plošči so za vse prisotne pripravili večerjo ob peki mesa in zelenjave. Glede na to, da so bili prvi dan učenci zelo utrujeni in izčrpani, je bila njihova lakota pokazatelj, da še kako dodatno potrebujejo energijo, saj je večina potrebovala še dodatke, ki pa jih ni zmanjkalo.

Naslednjega dne, v soboto zjutraj, so učenci začeli vstajati že ob 5.30, kljub temu da je bila dogovorjena ura vstajanja ob sedmih, tako da jih je moral dežurni učitelj pošiljati ponovno na spanje. Po zajtrku se je program nadaljeval z vsebino kot prejšnji dan, vse dokler posameznih tematik niso obdelale vse skupine. Na novo se je uvedla tematika gradnje suhozidov ter popoldne prikaz in zahtevnost dela pirotehnikov. Kamnosek iz Branika je že v dopoldanskem času sprejel prvo skupino v opuščnem kamnolomu nad pred časom postavljeno slovaško zvonico nad Viniščami. Učenci so bili seznanjeni s kratko informacijo o zgodovini tega in še nekaj okoliških kamnolomov, katerih namen je bil črpanje kvalitetnega kamna za gradnjo naselja Vinišče in tudi širše, kot tudi za dobavo drobirja za železnico Soškega koridorja. Kamnosek je slušatelje seznanjal z vzroki in pomenom gradnje suhozidov. Poudarjal je pomen teh, saj so ti najprimernejša in izvirna oblika zagotavljanja drenaže pri odtekanju odvečne vode, ko podpirajo bregove in podobno. Pri začetku dela jim je razložil pomen temeljitve in postavitve največjih kamnov na osnovno ležišče, katerih ploskev mora biti obrnjena v breg, da nadgradnja ne zdrsne iz tega in se zid ne podere. Seveda sta tudi nadgradnja in oblika naslednjega kamna pomembni, zato je opisal tudi vzroke. Po uvodnih osnovah je začel s prikazom praktičnega dela in učencem skupaj s pripadniki CZ pomagal in kontroliral njihovo delo. Sodelovala je večina udeležencev in, na presenečenje vseh, so poprijele tudi učenke in srčno motivirale tudi sošolce. Suhozid je bil popoldne ob koncu predavanj postavljen skoraj po vsej dolžini in dal vtis eksotičnega izdelka, ki bo na ogled izvajalcem in obiskovalcem še dolga, dolga leta.

Ob vrnitvi v tabor so celotni skupini udeležencev tabora svoje delo predstavili tudi pirotehnikom na čelu s poveljnikom državne enote za NUS (neeksplozivna ubojna sredstva) Darkom Zonjičem, ki so se v tabor pripeljali s specialnim terenskim vozilom za odstranjevanje ubojnih sredstev in prevoz opreme, ki jo ob tem uporabljajo. Poudarili in opozorili so na še trajajočo prisotnost eksplozivnih sredstev v naravi iz časa prve in druge vojne, čemur je še posebej izpostavljeno ravno območje njihovega nahajanja. Pokazali so primerke, ki se v naravi najdejo, in razložili načine njihovega odstranjevanja ter z uporabo zažigalne vrvice pokazali še primer postopka uničevanja takšnih najdenih primerkov. Izvajanje te predstavitve je potekalo na terasistem delu tabora, tako da so učenci to spremljali v naravnem amfiteatru. Izvajanja dela pirotehnikov in ogleda dogajanja v taboru se je udeležil tudi poveljnik regijske CZ mag. Samo Kosmač s sodelavko Mojco Oberdank.

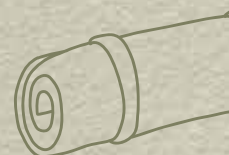

Sobotno večerjo je pripravil kuhar CZ Denis Cotič s pomočniki, ki so izvedli tudi delitev porcij in obilico repeteja. Kuha se je izvajala v mobilni vojaški kuhinji, katere kapaciteta priprave sega do 300 obrokov in je bila v tabor pripeljana kot priklopno vozilo s terenskim džipom. Po večerji se je dogajanje nadaljevalo s praktičnim prikazom zanimivih osnovnih fizikalnih poskusov obnašanja geometrijskih teles glede na pospeške, padanje, oblike in drugo, kar je predstavil univ. prof. dr. Milan Ambrožič s sodelavcema in za to požel veliko odobravanje in priznanje. Predstavitve je nadaljeval še predstavnik lovske družine Fajtji hrib Renče Rajko Fornazarič in učencem opisal favno in floro naše občine. Dotaknil se je opisa gibanja in prisotnosti poznanih živalskih vrst na našem območju ter tudi prisotnosti in gibanja zveri. Poudaril je namen delovanja lovskih družin ter opisal tudi probleme, s katerimi se pri delu in skrbi za divjad srečujejo. Po teh predavanjih, je učence v dveh skupinah, skupaj s pripadniki CZ in učitelji popeljal na nočni pohod tudi lovec LD Fajtji hrib in obenem župan Tarik Žigon. S svetilkami in ročnimi baterijami so prehodili krožno pot iz tabora do tematskega parka, kjer je slovaška zvonica, obiskali so kaverno in jo tudi prehodili ter se po vojaških jarkih iz prve vojne spustili do Vinišč in se vrnili v tabor z že omenjenimi svetilkami. Ob zaključku delovnega dne so bili učenci evforični, vendar kljub temu veliko bolj utrujeni kot prvi dan in so kmalu odšli na nočni počitek.

V nedeljo zjutraj so učenci po zajtrku začeli s pospravljanjem tabora. Podporo so jim nudili pripadniki CZ in učitelji ter vojaki, nakar se je izvedel še program orientacije, ki ga je pripravil učitelj telesne vzgoje Samo Nanut. Ob iskanju skritih predmetov in točk so učenci uporabili okoli 4 kilometre na novo očiščenih gozdnih poti, kar je poskrbela in podprla Občina Renče-Vogrsko, izvedla pa CZ s tehnično podporo izvajalca z delovnim strojem. Na ta način so se učenci seznanili tudi s pomembnostjo in skrbjo vzdrževanja bivalnega okolja in izkoriščanja možnosti prisotnosti v naravi z urejenimi komunikacijami kot sprehajalci, kolesarji ali jezdec.

Zaključni del izvajanja so pripravili policisti PU Nova Gorica, ki so na obsežnem travniku prikazali opremo pri reševanju prometnih nesreč, stinger za prisilno zaustavljanje vozil in opremo za reševanje kaznivih dejanj. Kriminalist je prikazal tudi primer iskanja in pobiranja najdenih prstnih odtisov na kraju dejanja, kar je poželo veliko zanimanja, in tudi praktične poskuse jemanja odtisov s strani učencev. Predstavitve je požela veliko zanimanja in porajala obilico vprašanj. Vzporedno s tem so svoje delo prikazali tudi gasilci PGD Renče-Vogrsko. Na travnik so pripeljali dve vozili in obsežno opremo za reševanje. Raztegnili so gasilske cevi, uprizorili praktičen primer tehnike gašenja in to omogočili tudi učencem. Zadnje dejanje pa je bila pika na i, saj so z gasilskimi cevmi poškopili vse udeležence in s tem vzbudili nepopisno evforijo užitka ter aktivnosti tabora tako zaključili.

> Poveljnik Civilne zaštite Milivoj Perkon

Pogled, vloga in program Osnovne šole Lucijana Bratkoviča Bratuša Renče

Tabor preživetja v organizaciji OŠ Renče in Civilne zaščite Renče-Vogrsko nam je po premoru zaradi covid-a ponovno uspelo izpeljati. Po nekaj letih taborjenja na Kremancah smo se vrnili na začetno prizorišče – na Vinišče.

Ideja tabora preživetja dobesedno temelji na strategijah preživetja v naravi. Scenarij poteka tako, da se na šoli zgodi neka nepredvidljiva, krizna situacija (potres, požar, poplava ...), zaradi katere je potrebno učence in delavce šole umakniti na varno. Tu prevzamejo odgovornost Civilna zaščita Renče-Vogrsko z vsemi svojimi enotami in gasilci PGD Renče-Vogrsko, ki pomagajo pri izpeljavi avtentične situacije in poskrbijo za umik na varno mesto, na Tabor preživetja, kjer potekajo različne dejavnosti od golega preživetja v iskanju pitne vode in hrane do družabnega, športnega in kulturno umetniškega udejstvovanja in ohranjanja kulturne dediščine. Letos je bila to gradnja suhozida.

V načrtovanje dejavnosti na taboru se vključujemo vsi deležniki. Želje, potrebe, ideje učencev in predloge staršev usklajujemo s cilji in možnostmi Civilne zaščite in strokovnih delavcev šole. Da bi bili učenci čim bolj samostojni že pri pripravi stvari, ki jih bodo nesli na tabor, smo pred taborjenjem organizirali uvodno delavnico, poimenovali smo jo *Survival bag*, o tem, kako pripraviti nahrbtnik in kaj je potrebno vzeti s sabo na taborjenje. Vodil jo je inštruktor preživetja v naravi.

Po umiku iz šole je sledilo nadaljevanje pouka izven učilnic brez šolskih pripomočkov na varnem – v naravi. Učenci od 5. do 9. razreda, ki so se prijavi na tabor preživetja, pa so se v spremstvu strokovnih delavcev šole in Civilne zaščite peš odpravili proti Viniščam. Na Viniščah so predstavniki CZ udeležencem najprej predstavili teren, ki so ga predhodno pripravili za varno bivanje otrok. V zavetju Črnih hribov je Civilna zaščita vzpostavila varno zatočišče, pravo šolo v naravi, ter s tem zagotovila idealne pogoje za življenje in delo udeležencev tabora.

Taborniki smo se najprej dogovorili o organizaciji, sodelovanju, pravih tridnevnega skupnega bivanja (in posledicah njihovega morebitnega neupoštevanja), dvignili zastavo, prižgali taborni ogenj in odprli Tabor preživetja Renče 2022. Z žrebanjem smo učence in strokovne delavce razporedili v delovne skupine. Pomembno je bilo, da so bili v vsako skupino zajeti učenci vseh razredov od najmlajših do najstarejših, saj so bili za učenje, delo in sodelovanje potrebni različno predznanje, moč, spretnosti, sposobnosti vodenja. Skratka, pomembnejše naloge na taboru preživetja so spodbujanje sodelovanja, skupnega iskanja rešitev, dogovarjanja, solidarnosti, vključevanja, medsebojne pomoči, prevzemanja pobude, vodenja, zmožnosti upoštevanja dogovorjenega, iniciativnosti, razvoja in doživljanja odgovornosti in (ne)uspeha.

Vse dejavnosti, ki so jih morale izpeljati skupine, so vodje delavnic ocenjevali glede na učinkovitost sodelovanja med člani skupine in glede na uspešnost izvedenih nalog. Že pri postavljanju šotorov se je pokazala sposobnost sodelovanja, izzivi dogovarjanja, samoiniciativnost in solidarnost. Kdor je že postavil svoj šotor, je šel pomagat drugemu. Prav neverjetno je bilo sodelovanje udeležencev, ko smo se znašli pred problemom postavljanja velikih, tehnično zakompliciranih šotorov, ki smo jih lahko postavili samo z medgeneracijskim združevanjem znanja, moči, izkušenj in iznajdljivosti.

V treh dneh so se ekipe ob usmerjanju in vodenju strokovnjakov učile in izvajale veliko dejavnosti. Sredi gozda so postavljali bivake in improvizirane zaklone iz različnih materialov. Učili so se osnov prve pomoči ob različnih poškodbah, tehnik oživljanja, uporabe defibrilatorja in vadili, kako poklicati klicni center na 112 in katere informacije morajo klicatelji posredovati v primeru nesreče. Iskali so rešitve in načine za izdelavo nosil za prenašanje poškodovancev iz naključnih materialov, ki so jih našli v okolici. Vadili so tudi hojo s ponesrečenci na nosilih po zahtevnih terenih. Iz gozda so morali prinesiti ustrezno suho podrast in drobne vejice za kurjenje ognjev, ki jih je bilo potrebno prižgati brez vsakdanjih pripomočkov z veliko spretnosti in vztrajnosti. Učili so se varne uporabe žepnih nožev – nujen pripomoček preživetja v naravi – in jih v dogovoru s starši imeli ves čas tabora pri sebi. Ob sprehodih po okoliških travnikih so spoznavali užitne rastline, možne načine uporabe in njihove zdravilne učinke. V eni od večernih delavnic so se učenci seznanili z zelo aktualnim problemom na našem področju – z nevarnostmi NUS (neeksplodirana ubojna sredstva) in ravnanju v primeru najdbe.

Kot je bilo uvodoma že povedano, na vsakem Taboru preživetja del vsebin namenjamo tudi ohranjanju kulturne dediščine. Letos so učenci v bližnjem kamnolomu odkrivali zakonitosti pri postavljanju suhozida. Kot rezultat uspešnega dela vseh skupin je nastalo kar nekaj metrov suhozida, ki bo krasil kamnolom in varoval strmino pred zdrsom.

Učenci so se seznanjali s potekom, ostanki in posledicami prve svetovne vojne na tem področju in obiskali novo spominsko obeležje Zvonico. Gasilci so učencem predstavili gasilske pripomočke, vozila in predvsem svoje poslanstvo. Na koncu pa so se učenci po trojkah pomerili tudi v disciplini gasilskega tekmovanja.

Konji so vsako leto naši zvesti spremljevalci tabora in tako je bilo tudi letos. Učenci so imeli možnost, da so se družili s konji, jih jahali in se učili, kaj vse je potrebno za nego in dobro oskrbo konj, preizkusili so svoje spretnosti v igrah s podkvami in se učili plesti košare ter se vozili s kočijo na konjsko vprego.

Ob golem preživetju, ki je bilo v našem primeru sicer na srečo navidezno, smo udeleženci tabora ohranjali čut za umetnost in ga celo krepili. Učenci so v eni izmed delavnic poiskali materiale v okolici in glede na dogovor v skupini ustvarili podobo, ki je izražala njihovo počutje in odzivanje na mnoge dražljaje iz narave. Nastale so pestre kreacije kamenčkov, vejic, listkov, maha, lubja ... in sporočale, da se udeleženci v naravi počutijo dobro. Ena od zaključnih aktivnosti je spet predvidevala dobro sodelovanje v skupini. Šlo je za orientacijski pohod, kjer so učenci najprej morali razumeti prebrana navodila, natančno opazovati okolico, uporabiti znanje v praksi in šele potem so se v naravi lahko znašli. Bolj ali manj hitro so vsi nekako prišli do cilja. Učenci so spoznavali naloge lovcev in pomembnost njihove pomoči živalim na Krasu. Lovci so za udeležence pripravili prav posebno izkušnjo – nočni pohod. V temi in tišini, v soju lune so znane poti skozi domači gozd popolnoma spremenile podobo. Zaradi izostrenih čutil in domišljije (malo zaradi strahu, malo zaradi radovednosti) so se porajala bogata doživetja in vtisi dogajanja v gozdu ponoči. Skozi predstavitve in pogovore s policisti in kriminalisti, vojaki – inštruktorji preživetja, minerji, zidarjem – izdelovalcem suhozida, rejci konjev, gasilci, reševalci, profesorji fizike in matematike ... so spoznavali možne poti izobraževanja ter veščine, spretnosti, znanje in pripomočke, ki so potrebni za opravljanje poklica. Ob tem so lahko opredeljevali tudi lastne želje in interese.

Pomen prostočasnih dejavnosti in koliko vztrajnosti, potrpežljivosti je potrebnih pri negovanju hobijev, je prikazala skupina vaščanov, ki se navdušuje nad obnavljanjem in vzdrževanjem starodobnih motorjev. Na tabor so pripeljali svoje motorje, ki so si jih predvsem fantje z zanimanjem ogledali. Pri socialnih igrah so učenci najprej morali skupaj najti rešitev in jo potem s sodelovanjem vsakega člana tudi izvesti, sicer skupina ne bi mogla uspešno priti do cilja.

Starejši učenci so ob pomoči CZ in strokovnih delavcev šole ponoči skrbeli za varnost na taboru, skrbeli za taborni ogenj in slovensko zastavo, ki je vihrala na drogu vse dni. Pomemben vidik pri organizaciji in izvedbi tabora je bilo ekološko osveščanje. Trudili smo se, da smo na taboru pridelali čim manj smeti. Plastike nismo uporabljali. Učenci so krožnike, pribor in steklenice za vodo prinesli od doma in sami skrbeli za pomivanje in čistočo – brez uporabe detergentov. Tudi hrane in različnih priboljškov niso prinesli od doma, zato pa je bilo treba jesti tisto, kar so za obrok pripravili šolska kuhinja ali predstavniki Civilne zaščite.

Na zaključnem zboru udeležencev so bili razglašeni rezultati: dobili smo kar dve zmagovalni ekipi. Zmagovalci tabora pa smo bili prav vsi, saj smo se na

taboru odlično odrezali – tako v medsebojnih odnosih kot tudi v izjemno aktivnem sodelovanju. Za zaključek tabora, čisto na koncu, so nam gasilci pripravili še prijetno presenečenje, v poletni vročini so vse sodelujoče, organizatorje in udeležence osvežili s hladno prho.

Tabor preživetja je odlična izkušnja za učence, ki so se družili, skrbeli drug za drugega, pridobili veliko znanja in skupaj preživljali čas v naravi brez kakršnih koli elektronskih naprav. Tabor je odlična izkušnja za strokovne delavce šole, ki učence v neformalnem druženju v naravi spoznavamo še drugače kot v učilnici (in oni nas), se spoznavamo in navezujemo stike s člani organizacij lokalne skupnosti in drugimi strokovnjaki na terenu. Ne nazadnje je tabor odlična izkušnja za Civilno zaščito, ki na ta način lahko preverja lastne zmožnosti komunikacije, odzivnosti, operativnosti in opremljenosti.

ZAHAVALJUJEMO SE:

- Civilni zaščiti Renče-Vogrsko z vsemi enotami: za aktivno spremljanje, izvajanje delavnic, za potrpežljivo prenašanje znanja, za vse poživljajoče kavice z ognjišča, za vse nasvete, potrepljanja ramen in povite rane, za neprekinjeno dežurstvo in varovanje, za izposojeno dvorišče in teren za celotni tabor, za dobre rdeče slive, za popolno podporo, iznajdljivost, organizacijo in kužka Luko, za urejanje terena, stalno prisotnost, prijaznost in razpoložljivost ter vsa prizadevanja in skrb, da nam je bilo lepo, tudi za krompir in panceto za lačno nočno stražo, za odlično kuhanje in spretnost pri uporabi vojaške kuhinje
- gasilcem PGD Renče-Vogrsko za aktivno sodelovanje pri organizaciji in izvedbi delavnic in za odrešujočo vodno osvežitev
- Občini Renče-Vogrsko za prepoznavanje pomembnosti Tabora preživetja in finančno podporo
- Lovski družini Fajti hrib za osveščanje o pomenu gozda in divjih živali, napotke za ohranjanje ravnovesja v naravi in razkrite nočne poti po gozdu
- Policiji Nova Gorica za zelo nazorno predstavitev poklicev in poslanstva policije ter za to, da smo se lahko dotaknili načeloma prepovedanih stvari
- prostovoljni Državni enoti za varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi za vedno zanimive in življenjsko pomembne napotke za varne sprehode po Krasu
- zeliščarju za odstrte skrivnosti okoliških rastlin
- inštruktorjem s področja preživetja, gorništvu, orientacije in bojevanja v gorskem svetu za vplivanje samozavesti, poguma in samozaščitnega ravnanja
- znanstvenikom za spoznanje, da je učenje pravzaprav zabavno
- starodobnikom za sporočilo, da je hobi lahko tudi strast
- prostovoljkam za čisto nove in smešne dogodivščine
- učencem in staršem se delavci OŠ Renče zahvaljujemo, da nam zaupate

NEKAJ MNENJ STARŠEV IN UČENCEV

Spoštovani,
s strani moje hčere vse pohvale pri organizaciji tabora. Hči bi imela samo eno pripombo. Ta je, da bi lahko trajalo še malo več časa. Zelo pozitivna ji je bila ideja, da niso smeli imeti telefonov.

Sam sem mnenja, da bi lahko še malo bolj pritisnili na otroke, tako da bi morali več sami postoriti, mogoče določiti vodje skupin, ki bi odgovarjali za opravljene oz. neopravljene naloge. Pri teh nalogah bi bili lahko bonusi oz. minusi. Po sistemu: narediš dobro, je nagrada (npr. priboljški pri hrani ali pijači, prednost pri vrsti kosila ...), narediš slabo, je kazen (npr. čiščenje tabora, straža ognja med 2.–4. uro zjutraj, ki velja za najbolj zahtevno za stražo, spanje ali straža izven tabora itd. ... idej je veliko).

No, mogoče je to moja poklicna deformacija, da razmišljam preveč vojaško, vendar velja razmisliti. Današnji otroci pa so tako ali tako razvajeni. Lahko bi si morali sami postaviti bivak in v njem preko noči prespati (seveda v skupinah). Mogoče kakšen nočni pohod. Skratka, hčerki je bilo zelo všeč, meni je zadeva zelo zanimiva in vse pohvale pri organizaciji.

> S.

POZDRAVLJENI,
Z NAŠE STRANI SAME POHVALE CIVILNI ZAŠČITI IN ŠOLI. V DANAŠNJIH ČASIH SO TAKE IZKUŠNJE DOBRODOŠJE. MISLIM, DA STE EDINA ŠOLA, KI ORGANIZIRA TAKŠNE ZADEVE.

> S.

Pozdravljeni,

tabora preživetja se je udeležila tudi moja hčerka. Sama je izkušnjo tabora opisala kot pozitivno. Pravi, da se je na njem imela zelo lepo. Najbolj ji je bilo všeč, ko so kurili ogenj. Nima nikakršnih pripomb.

Sama kot starš sem navdušena nad takšno izkušnjo in se vsem skupaj zahvaljujem, ker ste tabor organizirali in izpeljali. Dandanes takšnih izkušenj primanjkuje in zelo dobrodošla je ponudba dejavnosti, s katerimi se otroci ne srečujejo pogosto, nekateri nikoli.

Znanja o dejavnostih, ki so (po)vezane z naravo v marsikateri družini tonejo v pozabo, zato se mi zdi bistveno, da se vsi na svoj način potrudimo in našim otrokom to (po)nudimo. Doživljanje narave skozi takšne izkušnje namreč otroka bogati na več ravneh (opazovanje rastlin, živali, vremena, samostojnost, pomoč eden drugemu, sočutje, samozavest, pogovori s sovrstniki ...) in jim nudi dragocene izkušnje za življenje, preživetje.

Ljudje pozabljamo na to, da se situacija v svetu/doma lahko v trenutku spremeni in takrat bo potrebno znati preživeti. Zelo pohvalim to, da jim na taboru niste dovolili digitalnih naprav.

Predlagam, da razmislite o organizaciji takšnega tabora tudi v jesenskem/zimskem času, saj je takrat narava drugačna in bi otroci bili bogatejši še za kašno drugačno izkušnjo. Hvala še enkrat.

> B.

Pozdravljeni,

posredujem vam lahko vtise svoje hčerke. Pohvalila bi celotno organizacijo, saj je bilo število aktivnosti zelo veliko in sta vidna trud in prizadevnost vseh vključenih. Otroci so se naučili številnih novih veščin in osvojili nova znanja.

Bi si pa otroci želeli nekoliko več prostega časa in druženja s svojimi prijatelji po lastni izbiri. Želeli bi si tudi možnost izbiranja aktivnosti in da bi lahko nekatere aktivnosti opravljali tudi dlje (oz manj) časa.

> B.

Pozdravljeni,

kratak povzetek vtisov na Taboru preživetja Renče 2022 s strani hčerke:

- pozitivni vtisi: boljša lokacija kot doslej, zelo dober program, okusna hrana, zvečer čas za igre
- negativni vtis: delavnice so bile na vročem soncu

Hvala za organizacijo ter veselo in sproščeno poletje želiva tudi vam.

> B. in S.

SUPER, DRUGO LETO PONOVDNA UDELEŽBA.

> E.

Spoštovani,

z naše strani lahko prejmete le pohvale za organizacijo in izvedbo tabora. Hčerka je bila z vsem skupaj zelo zadovoljna, tako da čestitke. Seveda so lahko stvari, ki bi jih morebitni kritiki lahko izpeljali drugače in z izvedbo ne bodo zadovoljni, vendar mislim da ti, ki bodo kritizirali, naj najprej doma pogledajo, kako bi lahko sami pripomogli tudi pri vzgoji otroka in da niso morda sami krivi za okoliščine, ki vodijo k nezadovoljstvu. Vse dobro in še veliko takih taborov želim.

> D.

Spoštovani,

hčerka je na taboru zelo uživala, vse je bilo super, le za kakšen dan bi podaljšala bivanje, ker je prehitro minilo. Hvala vam za čudovito izkušnjo in izvrstno organizacijo tabora.

> M.

POZDRAVLJENI,

TABOR JE BIL LEPO IZPELJAN. KAR MI JE SIN PAVEDAL, DA GA JE MOTILO IN ISTO TEŽAVO STA IMELI ŽE OBE MOJI PUNCI (KO STA SE UDELEŽILI TABORA), JE TA, DA NISO PRIŠLI NA VRSTO ZA SE TUŠIRAT. OSTALO JE BIL PA VSE OK.

> S.

Na taboru preživetja 2022 sem se imela odlično. Veliko je bilo sodelovanja, druženja in medsebojne pomoči, kar nam v zadnjih letih primanjkuje. Bilo je veliko zabave in smeha. Učitelje in učiteljice smo videli v drugi luči, saj smo praktično živeli z njimi. Imeli smo veliko zabavnih delavnic, kjer smo se naučili vse in še več, kako preživeti v naravi. Proti koncu dneva smo imeli veliko prostega časa. Bili smo zelo povezani in sklepali smo nova prijateljstva. Spopadali smo se tudi z različnimi poškodbami. Imeli smo tudi veliko obiskov. Odšli smo na večerni sprehod, ki ga je vodil naš župan. Za vse je bilo lepo poskrbljeno. Bila je zelo lepa in dobra izkušnja, ki bi jo z veseljem ponovila.

> T.

Bilo mi je zelo všeč. Nič ne bi spremenil, dodal ali odvzel. Všeč so mi bile vse dejavnosti.

> T.

Na taboru je bilo lepo. Všeč mi je bilo delo v skupinah. Konji so mi bili najbolj všeč od vseh delavnic. Stranišča so bila malo predaleč.

> E.

Bilo mi je lepo, najbolj všeč pa mi je bil ambient in da so bila stranišča čista. Lahko pa ti šli za več dni. Tudi hrana je bila zelo dobra.

> NN.

Pozdravljeni,

letošnji tabor preživetja je bil fenomenalen, delavnice in na splošno bivanje v šotorih je bilo izjemno, prav tako tudi hrana. Telefona dejansko sploh nisem pogrešala. Edino, kar me je mogoče malce zmotilo, je bila delitev v skupine. Lahko bi se na primer znotraj razreda poljubno razdelili v pare in potem bi te pare organizatorji združili s pari iz drugih razredov. Najboljši dejavnosti tabora sta bila nočni pohod z županom in nočna straža z učitelji.

Tabor je bila res lepa izkušnja in priporočam jo tudi ostalim, ki si mogoče letos niso upali priti.

> N.

MNENJA IN VTISI NOSILCEV POSAMEZNIH TEMATSKIH TOČK

Zeliščar Zlatko Zakladko

Bil sem po dvanajstih letih drugič, ker mi je bilo že prvič všeč. Približno sto otrok je uživalo ves čas. Bili so tako zaposleni, da so komaj prišli do sape. Delavnice so se kar vrstile. Občudoval sem popolno predanost vseh sodelujočih. Otroci so spoznavali od vojaških veščin do neeksplozivnih bomb, gradili suhozid, se vozili z zapravljičkom in poslušali zanimivosti o konjih. Sam sem tri skupine vodil po travniku in jim predstavil rastoče rastline. Brez požrtvovalnih gasilcev, civilne zaščite bi bil tabor, o katerem govorim le v presežkih, neizvedljiv. Predvsem otroci so spoznali veliko zanimivega in takšni tabori so zelo dobrodošli, sploh pa v času, ko je mladina odtujena od narave, ki je vir vsega.

» Zlatko Zajc

Ekipa Karantania adventure – vojaki specialci

Vikend od 10. do 12. junija je v Renčah zaznamoval tako rekoč že tradicionalni tabor. Tabor se je odvijal kot produkt organizacije tamkajšnje osnovne šole s sodelujočimi organizacijami in društvi ob podpori občine. Tako smo se projektu s skupnim ciljem, udeleženi mladostnikom v skladu z naravnimi danostmi in zgodovinsko tradicijo preteklih generacij tamkajšnjega okolja ponuditi praktične in življenjsko pomembne vsebine, pridružili tudi člani društva za preživetje Karantania adventure.

Skoraj sto šolarjev od petega do devetega razreda je tekom tridnevnega tabora doživelo mnogo nepozabnih utrinkov in izzivov. Že ob postavljanju svojih začasnih bivališč – šotorov – so spoznavali pomen medsebojnega tovarštva in tudi pomen obvladovanja določenih individualnih veščin ter situacije prizemljenosti, kjer se zasvajajoče aplikacije, ekrani in ves viralni svet lahko le umaknejo praktičnim, življenjskim znanjem in spretnostim.

Pripadniki ekipe Karantania adventure, ki s svojimi specifičnimi znanji s področja preživetja v težjih naravnih (gorskih) okoljih in vremenu sicer delujemo tudi v službi domovine, smo udeleženi ponudili praktično spoznavanje treh tem: bivaki, improvizirana nosila in ogenj. Kako majhni

in neboljeni smo ljudje, ko se brez strehe nad glavo, brez ogrevanja in celo z morebitno gibalno oviranostjo bližnjega najdemo v mogočni, širni naravi, si je brez tovrstne izkušnje težko zamisliti. Narava nam na eni strani radodarno ponuja hrano, vodo, material, kar moramo znati prepoznati in uporabiti predvsem, ko nam taista narava pokaže svoje surovejše plati. Posameznik ima v njenem objemu izziv kot priložnost: preživeti. Preživiš pa težko, če ne poznaš, kaj šele obvladaš določenih veščin, kot so postavljanje zavetja, kurjenje ognja in pomoč najbližjemu. Vse predstavljene veščine, v katerih so se mladostniki preizkusili tudi sami, zahtevajo razumevanje položaja, pravilno oceno možnosti za rešitev situacije kot fizično sposobnost reševanja situacije. Tako zajemajo kognitivne, motorične in finomotorične spretnosti.

Glede na specifično generacijo mladine, ki je sicer prekomerno podvržena virtualnemu svetu, individualizmu, iskanju le instantnih in udobnih rešitev, lahko rečemo, da smo bili izredno pozitivno presenečeni nad udeleženi mladostniki, ki so pokazali visoko mero zanimanja za obravnavane teme in motiviranost, da so obravnavano vsebino spretno prenesli v praktične preizkuse. Tabor se je vsekakor izkazal kot prostor in priložnost, kjer mladi stopijo v stik z naravo, spoznavajo svoje okolje, ki je že mnogim generacijam pred njimi nudilo življenjski prostor pod soncem. Kar pa je najpomembnejše, mladi imajo možnost zapustiti svet ekranov in vzpostaviti pristne medsebojne stike, spoznati, kako pomembno si je medsebojno pomagati ter prejeti znanja in preizkusiti spretnosti, ki jih šolske klopi ne morejo predati – živeti in preživeti z naravo.

> Ekipa Karantania adventure

Konjeniki

Člani Konjeniškega društva Soča smo člani Civilne zaščite Renče-Vogrsko kot enota konjenikov. Udeležili smo se tabora preživetja v naravi na Viniščah, ki ga organizira Civilna zaščita v sodelovanju z Osnovno šolo Renče. Na taboru smo sodelovali s konjsko vprego – kočijo in jahanjem. Učencem smo predstavili, kako ravnati s konji, kako jih čistiti, osedlati in zakaj jih potrebujemo. Predstavili smo jim nevarnosti ob srečanju in delu s konji. Njihova največja želja pa je bila zajahati konja in se popeljati s kočijo, kar smo skoraj vsem ugodili.

> Srečko Špacapan

Ekipa prve pomoči CZ Renče-Vogrsko

Ekipa prve pomoči je na taboru preživetja imela kar veliko dela, sicer je šlo le za manjše praske in ureznine, ki pa jih je bilo prav tako potrebno oskrbeti. Velik problem smo zaznali predvsem pri uporabi noža, saj veliko otrok noža ne zna uporabljati, ampak to še ne pomeni, da je potrebno nož pred otrokom skrivati, ravno nasprotno, treba mu je pokazati, kako se z nožem pravilno rokuje in kakšna je varna uporaba tega pripomočka.

Videli smo da so otroci uživali in upamo, da bo naslednje leto še lepše, seveda z manj urezninami in drugih poškodb.

> Tai Žnidarčič

Fizikalna delavnica

Učenci so se na prostovoljni osnovi udeležili tudi matematično-fizikalne delavnice, ki je trajala približno eno uro. Pripravila in vodila sta jo dr. Milan Ambrožič in učiteljica na OŠ Solkan Mojca Milone. Sodelovalo je 40 do 50 učencev, delo pa je bilo skupinsko. Pomagali so tudi nekateri učitelji OŠ Renče. Izpeljali smo tri naloge: (1) obravnavo iz lepenke že narejenih Platonovih teles, (2) poskus z obračanjem tulcev s kroglicami (pretvorba potencialne energije v notranjo), (3) ugotavljanje lege težišč iz lepenke izrezanih poljubnih likov (te so

po svojih zamislih izrezali učenci sami). Omenimo le Platonova telesa. Teh je pet: tetraeder, kocka, oktaeder, dodekaeder in ikozaeder. Naloga učencev je bila, da vsaka skupina za svoje telo prešteje robove, ploskve in oglišča ter preveri enačbo, ki podaja zvezo med njimi. To je bila navezava na nekaj besed o pomenu simetrije v naravi in znanosti, kjer je bilo podanih nekaj primerov. Med nameni te fizikalne delavnice je bil tudi ta, da pokažemo, da se da v naravi ne samo preživeti, ampak tudi učinkovito učiti naravoslovnih predmetov.

> Dr. Milan Ambrožič

PGD

Člani PGD Renče-Vogrsko smo se letos udeležili tabora preživetja v naravi na Viniščah z namenom, da predstavimo delovanje društva učencem OŠ Renče. Na taboru smo tudi zagotovili vodo za umivanje in pranje ter sodelovali pri dežuranju. Zadnji dan tabora smo prikazali vaje, ki se uporabljajo na tekmovanjih gasilske mladine (vaja z vedrovko). Ugotovili smo, da so naše vaje zelo zanimive za učence osnovne šole in delovanje gasilstva nasploh. Za zaključek prikaza smo gasilci in gasilke naredili trodelni napad iz vozila, ki se ga uporablja pri gašenju, in z razpršenim curkom v zrak osvežili učence in učitelje, kar jim je na vroč dan zelo prijalo.

V našem društvu upamo, da se glede na prikazane vaje tudi kakšen učenec/ učenka pridruži našemu društvu. Z gasilskim pozdravom Na pomoč!

> Vasja Mozetič, Poveljnik PGD Renče-Vogrsko

Postavljanje suhozidov

Bil sem eden izmed mentorjev na taboru v Renčah. To je bila zanimiva in na trenutke tudi zame naporna izkušnja. Sam ohranjam staro znanje o gradnji suhih zidov. Moje delo, vsaj tako, kot ga sam zaznavam, je lepilo, ki veže preteklost s sedanostjo. Ta občutek prenesti na otroke ni enostaven, predvsem, ker vključuje fizično delo, koncentracijo in samoiniciativo. Večinoma vodim delavnice za odrasle, delavnice za otroke, pa so nekaj povsem drugačnega. Moram priznati, da so otroci sodelovali bolj in več kot sem pričakoval.

Tabor je zelo dobra zadeva, ker da naši mladi generaciji možnost spoznati ročne spretnosti, ki so bile za nas samoumevne, za sedanjo generacijo pa so nekaj novega. Zelo pozdravljam napore in zagnanost organizatorjev tabora, ki omogočajo otrokom malo drugačen konec tedna. Ob tej priložnosti ne gre pozabiti staršev, ki so videli dobrobit svojih otrok v udeležbi na taboru.

> Mitja Kobal

TABOR PREŽIVETJA RENČE

Izdajatelj: Občina Renče-Vogrsko / Uredila: Alenka Gregorič / Avtorji tekstov: Milivoj Perkon, Branka Pregelj Arčon, Mojca Saksida, Marko Juretič, Bogomir Furlan / Spremna beseda: Tarik Žigon, Milivoj Perkon, mag. Nadja Bagon / Lektoriranje: Anja Nikolavčič / Oblikovanje in grafična postavitev: Matjash Matjaž Bizjak / Fotografija: Arhiv Civilna zaščita Renče-Vogrsko, Arhiv OŠ Renče / Tisk: Grafika Soča d.o.o. / Število izvodov: 1800 / Renče, 6. oktober 2022

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

796.54-053.5(497.4Renče)
37.015.31:379.83(497.4Renče)

TABOR preživetja Renče / [avtorji tekstov Milivoj Perkon ... [et al.]; spremna beseda Tarik Žigon, Milivoj Perkon, Nadja Bagon; fotografija arhiv Civilna zaščita Renče-Vogrsko, arhiv OŠ Renče]. - Volčja Draga : Občina Renče-Vogrsko, 2022

ISBN 978-961-95954-0-4
COBISS.SI-ID 123437059

TABOR PREŽIVETJA RENČE

**SUPER, DRUGO LETO
PONOVNA UDELEŽBA.**
> E.

Če nas življenje sili, da živimo v mehurčkih, naj bodo ti mehurčki prostor, ki daje varnost kot ščit, in ne milni mehurčki, ki jih razblini že šibek pihljaj. Naj bo mehurček realen in konkreten, da ne bomo živeli v iluziji, da nekaj smo, ampak se bomo zavedali, da moramo živeti pravo, nenamišljeno življenje. Pravo življenje zahteva znanje, napor in možnost sodelovanja z vsemi živimi bitji ter naravo v celoti. In to smo s skupnimi močmi in sodelovanjem na Taborih preživetja tudi dosegali.

> Bogomir Furlan

Gre za šolo v naravi, šolo za življenje, kjer se krepijo sodelovanje, solidarnost, pridobivanje praktičnih, uporabnih znanj, izkušenj ter iznajdljivosti, vztrajnosti in potrpljenja, spodbuja razvoj in sprejemanje odgovornosti, motivira trud za doseganje uspeha in uči sprejemanje neuspeha.

> mag. Nadja Bagon

Tabor preživetja v naši občini je edinstven primer, kako mlade otroke učimo spoznavanje narave in odkrivanje njenega potenciala. Tukaj se otroci naučijo reda, timskega dela in obenem samostojnih nalog, načinov vodenja in reševanja problemov.

> Tarik Žigon

OBČINA RENČE-VOGRSKO

